

Leader-vaihto FIN-HUN

Pohjois-Karjala, Suomi, syyskuu 2014
Baranya, Unkari, lokakuu 2014

RAPORTTI

Esko Lehto
15.12.2014

Vaihtajat ja vaihtopaikat Baranya Unkarissa (pun.) ja Pohjois-Karjala Suomessa (kelt.)

Kinga (vas.) ja Szilvia

Esko (vas.) ja Eira

Ohjelma Pohjois-Karjalassa 23.-30.9.2014

Unkarilaisen Zengő-Duna Leader-alueen toiminnanjohtaja Szilvia Auth (kuvassa oik.) ja projektityöntekijä Kinga Hárs olivat Leader-vaihdossa 23.-30.9.2014 Pohjois-Karjalassa. He tutustuivat Joensuun seudun Leader-yhdistyksen ja Keski-Karjalan Jetinan toimintaan ja muutamien hankkeisiin. Maaseudun Sivistysliiton Gyöngyi Mátray toimi tulkkina, Eira Varis kirjuri-oppaana ja Esko Lehto yleisoppaana. Vieraat olivat kotimajoituksessa Eskon ja Eiran kotona Lehmossa.

Ke 24.9. "Suomen ja Unkarin Leader-toiminta tutuksi & Kaurilan kylä rajalla"

- Joensuun seudun ja Zengő-Duna Leader-alueiden esittelyt ja kahden maan Leader-toiminnan vertailua: ryhmien asema paikallisessa kehittämisessä, miten ryhmä toimii - aktivointi, neuvonta, hankehallinto ja yhteistyö.
- Kaurilan kylätalo – entisestä koulusta on kunnostettu kylätalo. Kylätalossa toimii koulumuseo ja kesällä 2014 siellä on järjestetty näyttelyitä. Keski-Karjalan Jetinan Leader-toimintaan tutustuminen ja visiitti Niiralan rajanylityspaikalla.

To 25.9. "Robotit yhdistää oppilaita ja vanhempia & Selkien kylän uudet palvelut"

- Kulhon koulun vanhempainyhdistyksen robottikerho.
- Selkien päiväkotit & maisemakylän Vellikello –yhdistys. Tutustuminen myös Selkien maamiesseurantaloon ja kyläkoulun toimintaan sekä paikallisiin perinne- ja ympäristöhankkeisiin mm. Jukajärven ja –joen kunnostussuunnitelma.

Pe 26.9. "Rääkkylän kehittäjiä ja kehittämisen kohteita"

- Rääkkylän kunnan kehittäminen, Valopiuha-hanke "valokuitukaapeliverkoston rakentaminen Rääkkylään", Suomen suurin Mummola -konsepti "sisältää ja käyttää valokuituverkolle" ja Paksuniemen satamakahvion kehittämishanke.
- Oravisalon ja Varpasalon kylien yhteiset Pohjoisen Saimaan saariston imagon rakentamisen ja Reitit käyttöön –hankkeet sekä matkailuyritykset - Topin Tuvat ja Eräpuisto Kuukkeli - sekä CULTrips-kylä- ja kulttuurimatkailun hanke.

Ma 29.9. Leader-vaihdon anti ja opit ja Ti 30.9. Paluumatka

Unkarin ja Suomen Leader-toiminta tutuksi - seminaari

- # Unkarin ja Suomen Leader-toiminta tutuksi - seminaari

Zengő-Duna Leader

Taustatietoa maaseudusta

- Kuntien pormestareilla merkittävä rooli kehittämisessä.
- Asutus keskittynyt taajamiin. Pienin kunta 85 asukkaan Erdősmárok ja suurimmat Pécsvárad (4063 as.) ja Bóly (3954 as.).
- Pienet kylät tyhjentymässä ja ihmiset käyvät töissä kaupungeissa ja ulkomailla.
- Elinkeinoja: matkailu, viinintuotanto, rakentaminen
- Keskipalkka 500 euroa ja minimipalkka 250 euroa.
- Vähemmistöryhmiä: svaabit, kroaatit, romanialaiset, serbit ja szekely:t.

Leader-hankkeet

- Vain kolme hakua koko ohjelmakaudella 2008-2013 ja 10 teemaa. Nopea hakuprosessi, kilpailu, tietty rahapotti ja arviointi pisteyttämällä. Hallitus arvioi vaikeat tapaukset ja tekee päätökset.
- 700 hankehakemusta, joista rahoitettu n. 550 hanketta ja tukea yhteensä noin 8,9 milj. euroa jakautuen:
 - Leader - 2,9 milj. euroa
 - Kylien uudistus & kunnostus – 1,9 milj. euroa (3. tl.)
 - Pienyrietykset – 1,3 milj. euroa (3. tl.)
 - Matkailu – 1,8 milj. euroa (3. tl.)
 - Kulttuuriperintö (mm. kirkot) – 0.9 milj. euroa (3. tl.)

Geresdlakin pelloille on rakennettu näkötorni (Leader-hanke)

Zengő-Duna Leader

Tukimuodot:

- yritykset - investoinnit ja rakentaminen
- yhteisöt – investoinnit, tilaisuudet, yhteistyö, toimitilat
- Lisäksi MVH-viraston suorat haut
- 22 alueiden välistä hanketta ollut muttei kansainvälisiä

Julkinen rahoitus

- EU-osuus 75 % ja valtion 25 % (ei kuntarahaa)

Viranomaispäättös & tarkastukset

- Unkarin maatalous- ja maaseudun kehittämisen virasto (Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal, MVH), aluetoimisto Pécs:ssä ja toinen Kaposvár:ssa
- MVH vastaa maksatuksista, tarkastuksista ja päätöksenteosta
- Viisi prosenttia hankkeista tarkastetaan ja kaikki yli 5 miljoonan forintin hankkeet. Muutoin tarkistus tehdään loppumaksatuksen yhteydessä. Myös ministeriö voi tarkistaa hankkeen (harvinaista).
- Maksatuksen voi tehdä vain sähköisesti MVH:lle 3 kk:n välein. Kaksi maksatuskautta: 1.2.-31.5. ja 1.8.-31.12.
- MVH pisteyttää ja arvioi alueiden väliset ja kansainväliset hankkeet.

Unkarin maaseutuviraston MVH:n työntekijät (takana) tarkastamassa Nagypall:n kunnan hanketta 14.10.

Kaurilan kylätalo/faluház & Värtsilä, Tohmajärvi & Keski-Karjalan Jetinan toiminta

Kaurilan kylätalo – kesäkahvio, koulumuseo ja paikallishistorian näyttely ja kohteita & Niiralan rajanylityspaikka

Robotit yhdistää oppilaita ja vanhempia Kulhossa /Iskola & robot klub

Päiväkoti/óvoda, Maisemakylvien Vellikello-yhdistys, Selkie, Kontiolahti

Maamiesseurantalo/"Faluház", Selkien Seudun Erä Ry

Selkien perinne- ja ympäristöhankkeita mm. Jukajärven ja -joen kunnostussuunnitelma

Koulu/iskola, Selkie – "Kansainvälisyys ja savokarjalainen perinne"

M RÄÄKKYLÄN Mummola

Räikkylään rakennettava
Suomen suurin mummola on
toimintojen ja tilojen verkosto, joka
tarjoaa iloa ja yhteisöllisyyttä kaikille.

Tutustu mummolaan
facebookissa!

Suomen suurin Mummola -konsepti "sisältöä ja
käyttöä valokuituverkolle", Räikkylän kunta

Valopiuha-hanke "valokuitukaapeliverkoston
rakentaminen Räikkylään", Pohjois-Karjalan
tietoverkko-osuuskunta

Paksuniemen satamakahvio & siideritehdas ja myyntipiste

Oravisalo & Varpasalo: matkailuyritykset - Topin Tuvat ja Eräpuisto Kuukkeli, Pohjoisen Saimaan saariston imagon rakentamisen sekä CULTrips-kylä- ja kulttuurimatkailun hankkeet.

Liperin Leipäpäivä, Kalliojärven kierros (Pyhäselkä) ja Puun Sielu (Onkamo).

YHTEENVETO SUOMEN VAIHDOSTA

Leader-toiminta

- Erot hankehaussa – Suomessa jatkuva haku ja Unkarissa vain kolme hakua koko kaudella.
- Unkarissa on käytössä vain sähköinen maksatus.
- Suomessa talkootyö huomioidaan omarahoituksena – Unkarissa ei.
- Suomen Leader panostaa syrjäseudun asukkaiden elämänlaadun parantamiseen mm. tukemalla yhteisiä kokoontumispaikkoja, koska ihmiset asuvat niin hajallaan.

Kulhon ja Selkien tapaukset

- Täällä tuetaan myös nuoria omatoimiseen ajatteluun toisinkin meillä, tuumivat vieraat.
- Päiväkodin rakentamisen tukeminen tuntui vieraista oudolta, vaikka se koettiin tärkeäksi.
- Talkootyön voima säteili ja toimintaan oli saatu mukaan kaupungista muuttaneita nuoria.

Rääkkylän tapaus

- Mummolan –konseptin teknologiavetoisuus ihmetytti: ”Haluaisin oikeasti nähdä mummon käyttävän uutta teknologiaa.”
- Valokuitua tarvitaan nykyaseudulla. Meidän alueella Bóly:ssa on kuituverkko.
- Kunnan ja yrittäjien tiivis yhteistyö ja matkailun tuotteistaminen kiinnostivat.

Päätöstilaisuus Joensuussa 29.syyskuuta

SUOMALAISUUDEN KOHOKOHTIA

- Lunta syyskuussa ja valoisuus
- Vieraanvaraisuus
- Saunat – savu-puu-sähkö-mobiili
- Salpalinja ja ite-taide
- Makkaranpaisto & kota
- Unkarin rullapulla yllätti Leipä-päivillä
- Ulkoilukierros (Kalliojärvi)
- Puun Sielun yhteys Unkarin Orfú:hyn
- Lavatanssi & partnerinhaku – Unkarissa porukka tanssii keskenään

Vaihto Unkarissa 7.-21.10.2014

Mecseknádasd [Mecsek on vuoren nimi ja nádasd tarkoittaa suomeksi ruokoa]- 1500 asukkaan paikkakunta ja toiminnanjohtaja Szilvia Authin kotikunta. Näkymä Szilvian vanhempien viinitilalta keskustaajamaan.

Ohjelma Unkarissa 7.-21.10.2014

Esko Lehto ja Eira Varis olivat Leader-vaihdossa 7.-21.10.2014 Zengő-Dunan alueella Unkarissa. Eira osallistui vaihtoon omin kustannuksin ja toimi vapaaehtoisena unkari-suomi-unkari -tulkkina. Majapaikkana oli József Bechlin (kuvassa kesk.) majatalo, joka sijaitsi toiminnanjohtaja Szilvia Auth:n kotipaikkakunnalla, Mecseknádasd:ssa. Myös Kinga Hárs toimi toisena emäntänä Szilvian ohella ja auttoi kääntämään unkarista englanniksi ja toisinpäinkin.

Ti 7.10. Matkustus: Joensuu-Helsinki-Budapest & autolla Mecseknádasd:iin

Ke 8.10. Zengő-Dunan Leader-toimisto ja muita Bóly:n kohteita - vapaa-aikakeskus, hevoskoulu ja soodavesiyritys.

To 9.10. Maatilamatkailuyritykset Szellő:ssä ja Erdőfű:ssä ja Bezedek:n kunta

Pe 10.10. Hunajareitti-yhteishanke, jota Mecsek-Völgység-Hegyhat Leader-ryhmä vetää (Szászvár) ja mehiläistarhaaja Imre Balogh, Magyaregregy

La 11.10. Geresdlakin höyrypullajuhlat

Ma 13.10. Kolme yrityshanketta (kalastus- & majoitusyritys, autokorjaamo ja ikkunatehdas) sekä Fekedin kunnan kehittäminen

Ti 14.10. Muna- ja kotiseutumuseo, käsityöyhdistys ja Geresdlakin hankkeita

Ke 15.10. Viinitilan investoinnit ja Mecseknádasd:n kunnan ja yhdistysten hankkeita - vanha koulun ja majoitustilojen kunnostaminen ja puutarhan investoinnit

To 16.10. Vierailu Unkarin tiedeakatemian Pécsin aluetutkimuskeskuksessa

Pe 17.10. Vanha vesimylly, vammaisten päiväkotit ja luomuviinitila Szajk:ssa

La 18.10. Neitomarkkinat, Pécsvárad & Bólyn maatalousmuseo ja viinikellari

Ma 20.10. Leader-vaihdon anti kuvin ja sanoin – seminaari, Mecseknádasd

Ti 21.10. Matkustus autolla Itä-Unkarin Békéscsabaan

Szilvia Auth (vas.), Imre Schnell, Kinga Hárs ja Kármén Kász, Zengő-Duna Leader-toimisto/iroda, Bóly

József Hárs (kesk.), yhdistyksen
puheenjohtaja/elnök ja Bólyn pormestari

Bóly Fort, vapaa-aikakeskus, Bóly

Leader-toimisto vanhassa linnassa, Bóly

Bólyn paikallishistoria on maalattu linnan seinälle

Tapaus – Bóly:n valokuituverkko

Taustaa

- Bólyn kaupunki omistaa verkon
- Rakennettu v. 2006 ja se maksoi 300 000 forinttia
- Verkossa on 1200 kiinteistöä - n. 90 % Bólyn kotitalouksista
- Taustalla v. 1988 rakennettu kaapeli-tv-verkko

Verkon palvelut

- Televisio, internet ja puhelin - 50/50 MB
- Ohjelmat tulee nyt valokuitua pitkin ja ennen satelliitin kautta. Tallentaa kolmen päivän ohjelmat.
- Paikallisohjelmat: uutiset 3-4 tunnin jakso kerran viikossa ja sitten ne näytetään uusintoina sekä muulloin mainoksia.

Hinnat & talous

- Liittymän hinta: 25 000 forinttia (n. 80 €) ja käyttömaksut/kk: internet - 5000 f. (16 €), televisio – 2500-4000 f. ja puhelin 2000 f. (kurssi 310 f = 1€).
- Hyvä bisnes kunnalle: neljä osa-aikaista työntekijää, verkossa on vähän vikoja.

Hevoskoulun ja –hotelli, hevostallin kunnostus ja majoitustilojen rakentaminen (matkailu tl. 1 ja kolmas tl.) sekä hevosesteradan varusteiden hankinta ja ilmastointilaite (Leader), Bóly/Bólyi Gyógylovas Vendégház (ylärivi).

Péter Porteleki, soodavesiyritys, kone- ja laitehankinnat/ szódavíz, Bóly (alarivi).

Tibor Páncél, maatilamatkailuyritys, majoitustilojen rakentaminen (budj:17 000€, 65% tuki, 3. tl.), Szellő (yläriivi).

Krisztina Vidács, maatilamatkailuyritys, lihahuoneen rakentaminen ja pienhankintoja (Leader), Erdőfű:n kylä, Kölked (alarivi).

Mangalia-sikoja

Nuorisotalon ja hautausmaan kunnostus, kastelujärjestelmä, maatalous & bioenergia, 258-asukkaan Bezedek:n kunta, Bezedek. Leader-tuki - nuorisotalo ja kastelujärjestelmä. Kunta lämmittää hakkeella, tuottaa ruokaa ja työllistää kaikkiaan 34 henkilöä.

Perustettu v. 1994 Keleti-Mecsek-nimellä.
Ryhmä toimii Sásdin ja Komloin alueilla, jossa on
46 kuntaa ja 30 000 asukasta. Yhdistyksellä on
157 jäsentä ja 4,5 työntekijää.

Mecsek–Völgység–Hegyhát Leader-toimisto/iroda, toiminnanjohtaja Krisztina Vidák (oik.), Szászvár (yläriivi)
Hunajareitti-hanke/Mecseki Mézes körút, mehiläistarhaaja Imre Balogh (oik.alakuva, vas.), Magyaregregy

Höyrypullajuhlat, Geresdlak/Geresdlaki Gözgombóc Fesztivál. Vuoden 2014 'ruokafestivaaleissa' oli noin 5000 vierasta. Päivälipun hinta oli 1200 f./hlö (4 €). Joukkueet kilpailivat eri sarjoissa ja kriteereinä maku, laittotapa ja asettelu jne.

Kalastus- ja majoitusyriys, majoitustilojen rakentaminen, Somberek (ylävin kuvat). Timba-ikkunatehtaan investoinnit (kolmas toimintalinja), Attila Vágner, Véménd (ala vas.). Katsastusaseman rakentaminen autokorjaamolle (kust. 130 000 €, 60% tuki), Palotabozsok (ala oik.).

Feked:n kunta

- 200 asukasta, josta työikäisiä 50 hlöä. Heistä moni asuu ulkomailla.
- Palvelut: kauppa ja kapakka.
- Huonekaluyritys ja kunnalla 2 koko- ja 2 osa-aikaista työntekijää.
- Vahva saksalais-vähemmistö ja moni kiinteistö ulkomailaisomistuksessa.

Kunta ja kotiseutuyhdistys kehittäjinä – kirkon ja hautausmaan kunnostus, ulkoilureitti (3. tl.) sekä Leader-hankkeet: tanssiryhmälle pukuja ja laitteita, kynttilän valmistus- & teurastuspaikka museolle, pormestari Jozsef Tillmann, Feked.

Zengővárkonyi munamúzeum: 2500 maalattun munan kokoelma 30 eri maasta. Muutamia tuhansia kävijöitä vuosittain.

Muna- ja kotimuseon kunnostus/Tojás múzeum & tájház, Zengővárkony (ylärikin kuvat). Käsityökeskuksen rakentaminen ja hankinnat Nagypall:n kunta ja käsityöyhdistys/ Kézműves ház, önkormányzat & Kézműves egyesület, Nagypall (alariivi).

Yhdistys järjestää 4-päiväisiä käsityöleirejä lapsille. Nagypall:n kunta (430 as.) omistaa käsityöyhdistyksen kiinteistöt ja yhdistys vastaa sähkö-, vesi- ja lämmityskuluista. Kunta on vastannut hankehallinnosta.

Geresdlak

- 800 asukasta
- kunnalla 4+2 työntekijää

- Geresdlak tunnetaan Unkarissa suomalaiskylänä. 23-25 kiinteistöä on suomalaisomistuksessa.
- Mauri Vänskä valittiin kunniakansalaiseksi 2014.
- Ystävyysskyläyhteistyötä Itävallan Grambachin ja Suomen Kiihtelysvaaran kanssa.
- Vahva saksalaisvähemmistö
- Lukuisia kehittämishankkeita: kunnantalo, lastentarha ja energia.

Kuvat: Näköalatorni/kilátótorony, Grinnye-maatila/Farm & Falusi turizmus & taidenäyttelytila/művészet ház, pormestari Tibor Habjánecz, Geresdlak

Hetényi:n viinitila & majoitusta/Pincészet, Viinin säilytys- ja pullotustilojen rakentaminen (Leader) sekä viininmaistelutilan rakentaminen, pihatien kunnostaminen ja pienet investoinnit (3. tl.), Emese Hetényi, Mecseknádasd (ylärivi).
Vanhan koulun (Leader, kust. 100 000€, tuki 60%) ja majoitustilojen kunnostaminen, puutarhan kone- ja laitehankinnat, Mecseknádasd:n kunta (alarivi).

Tapaus Mecseknádasd

Perustietoa

- 1500 asukasta ja työttömyysprosentti 10. Kunta työllistää 30 henkilöä (puutarha-, siivous-, tie- ja auraustyöt).
- Työttömyyskorvausta saa 3 kk. Minimikorvaus 200€/kk ja normaali 350 €/kk (pl. lapsikorotukset).
- Väestö vähenee ja työpaikat muualla.
- Koko ajan myynnissä 30-35 kiinteistöä
- Sosialismin aikaan oli kenkä-, rautaketju- ja huonekalutehdas sekä maataloutta. Nykyään monet käyvät töissä kaupungeissa – Pécs, Szeksard, Budapest ja mm. Itävalta.
- Julkiset liikenneyhteydet: Pécsiin (30 km, bussi 45 min välein), Bonyhadiin (12 km), Szekszárdiin (32 km) ja Budapestiin (180 km, 4 t, 10 €) sekä Saksaan ja Kroatiaan.

Palvelut ja yritykset

- **Peruspalvelut:** lastentarha ja 0-3-vuotiaiden seimi, koulu (luokat 1-8), kaksi lääkäriä (lasten ja aikuisten), hammaslääkäri, apteekki, posti, pankki, pankkiautomaatti, kirkko, kappelit (3), rukoushuoneet (3)
- **Muut palveluyritykset:** elintarvikekaupat (3), ravintolat (3), lihakauppa, kukkakaupat (2), rautakauppa, kirja- ja tietokonekauppa, kapakat (2), kahvila, kampaamot (4), kosmetiikkaliike (2), jalka- ja käsienhoitoliike, hierojat (3), autokorjaamot (3), automaalaamo, huoltoasema, vesi- ja kaasukorjaamo- ja huoltoliike, sähköasennusliike (2), peltisepänliike, tilitoimistot (2), puusepänliikkeet (5) sekä kivitehdas, joka valmistaa hautakiviä ja pöytiä.
- **Lähiseudun muut palvelut:** Bonyhadissa on uimahalli ja marketit. Lähimmät lukiot ovat Bonyhadissa ja Pécsissä. Lähin elokuvateatteri Pécs:ssä ja myös useita marketteja.

Yhdistykset

Kansantanssiseura, eläkeläisten kerho (100 aktiivista), vapaapalokunta, kodinturvajoukot (40-50 jäsentä), viiniviljelijät, laulukuoro, puhallinorkesteri, metsästysseura, Spartakus-urheiluseura, kyläyhdistys, matkailuyhdistys, koulun vanhempainyhdistys, viinijuhlatoimikunta ja yrittäjäyhdistys.

Tapahtumat

Kuusi "viinitiejuhlia" [pince sor] kuukausittain toukokuusta joulukuulle, maaliskuun lopun viinikilpailu (maistellaan 600 eri viinilajia), Pyhän Tapanin juhlat 20. elokuuta (kunta järjestää – ml. tanssia), helluntain Pünkösä-juhlat (yli 1000 vierasta söi mm. kukkopörköltiä).

Mecseknádasd:n palveluita: kauppa (ylä vas.), posti (ylä oik.), pankki ja pankkiautomaatti (ala vas.) ja koulu (ala oik.).

Vierailu Unkarin tiedeakatemia Pécsin aluetutkimuskeskuksessa (MTA Regionális Kutatások Központja), maaseutututkija Ph.D István Finta (vas. yläkuva), Pécs.

3-luokkuinen, 5-kerroksinen ja barokkikattoinen vesimylly on rakennettu v. 1810. Oszkár on kunnostanut myllyä itse ja on saanut siihen tukea. Borjád:ssa on ollut aikoinaan myös ortodokseja.

Perinteisten käsityötaitojen, kuten raudantyöstön, puutöiden ja perinneleipomisen siirtämistä nuorille ja hunajan tuotannon investoinnit (Leader), Szent Ambrus:n vesimylly/Vízimalom, Oszkár Pohl, Borjád.

Pihan kunnostaminen, laitehankinnat & tapahtumat, vammaisten päiväkodin kannatusyhdistys, Szajk (ylärivi).
Luomuviihin maistelutilan rakentaminen tuotantotilojen viereen, Hárs:n viinikellari/Hárs Pincészet, Szajk (alarivi).

Neitomarkkinat"/Leányvásár, Pécsvárad (yläriivin kuvat).

Yllätyskutsu maatalousmuseoon ja Sebestyén:n viinikellariin/Mezőgazdasági Múzeum & pince, Bóly (alarivi).

Mecseknádasdin viinikellarit ja –juhlat sekä majatalot

- Kaksi isoa viinikellaria ja n. 100 pienempää
- Kuusi vieras- ja majataloa, 20-30 pientä vierastaloa
- Kuusi "viinijuhlaa" [pince sor] toukokuusta joulukuulle, maaliskuun viinikilpailu suurin - maistellaan 600 eri viinilajia

YHTEENVETO UNKARIN VAIHDOSTA (1/2)

Yleistä maaseudun kehittämisestä

- Unkarin maa-alasta on 96% maaseutua ja siellä asuu 45% väestöstä.
- Leader ei ole valtapuolueen suosiossa ja painetta vähentää 90 ryhmästä 50:een.
- Leader ei ole tulossa rakennerahastoihin.
- MVH-maaseutuvirastolla maatalouspolitiikan logiikka.
- Kunta huolehtii koulutuksen, päivähoidon, kunnallistekniikan, palo- ja hautaustoimen sekä vaalien järjestämisestä. Tehtäviä on siirretty piireille (járás).
- Läänien (megye) alueelliset suunnitelmat (uusi).
- Keskushallintovetoisen kehittämisen mallia otettu Ranskan aluehallinnosta (prefektuuri).

Baranyan –alueen kokemukset

- Baranyassa kunnat pienempiä väestöltään ja pinta-alaltaan ja asutus on keskittynyt taajamiin.
- Paljon rakentamishankkeita ja kunnilla merkittävä rooli kehittämisessä. Kunnat vastaavat myös velvoitetyöllistamisestä – mm. puutarhat, siisteys.
- Ihmiset käyvät paljon töissä kaupungeissa ja ulkomailla.
- Kiinteistöjä on paljon myytävänä [eladó]

YHTEENVETO UNKARIN VAIHDOSTA (2/2)

Unkarin Leader-toiminta vs. muut

- Osa Leader-ryhmistä joutuu ottamaan pankkilainaa toimintaa varten. Bóly lainaa Zengő-Dunalle ilmaiseksi.
- Sähköisen maksatuksen kokemukset vaihtelevia (+,-).
- Ryhmällä ei ole ollut kansainvälisiä hankkeita. Yhteyksiä on nyt rakennettu Romaniaan ja Suomeen.
- Hunajareitti-yhteishanke vaikutti toimivalta - etsivät markkinoinnin ja tuotekehityksen hyviä esimerkkejä.
- Ryhmän hallitus pysyy Unkarissa samana viisi vuotta. Suomessa enemmän vaihtuvuutta, kun pj. valitaan vuosittain ja jäsenten maksimikaudet määriteltä.
- Unkarin ryhmät vastaavat myös maaseutuohjelman 3. toimintalinjan teemoista (matkailu, pienyritykset, kylien uudistus & kunnostus ja kulttuuriperintö).
- Tulevan ohjelman käynnistymisestä ei ole vielä tietoa. Aiemmin teemat määriteltiin kansallisesti ja sitten oli paikallisia työryhmiä (kulttuuri, yritys jne.).
- Toiminta-alueen määritelmä: Leader - alle 10 000 asukkaan ja kolmas toimintalinja - alle 5 000 as. paikat.
- Muita rahoitusmuotoja: Unkarin kaupunkien kunnostamisohjelma – infraa: sähkö- ja valokuituverkko
- Seitsemän Leader-ryhmän alueella toimii mustalaisvähemmistön koordinaattori, tsto Pécs:ssä.

UNKARILAISIA ERIKOISUUKSIA

- Lämpöä tuotetaan geotermisellä energialla ja suunnitelmia käyttää elintarvikkeiden kuivatukseen.
- Yhteydet Kroatiaan vähäisiä – miksi?
- Kunnallisvaalien alhainen äänestysprosentti – paikoin alle 30 %.
- Vähemmistövaltuustot yleisiä (mm. saksal.)
- Kodinturvajoukot [polgárőrség] – partioi yöaikaan klo 22-03, yhdistys ja auto. Menee paikalle ja kutsuu tarvittaessa poliisit.
- Viinikellarit tärkeitä paikkoja (vs. Suomessa saunat ja kesämökit)
- Soodavesipalvelu -kotiinkuljetus

Central Karelian Jetina LAG

[Keski-Karjalan Jetina ry.]

Kitee, Finland

www.maakaista.fi/keski-karjalan-jetina

Joensuu Region Leader LAG

[Joensuun seudun Leader –yhdistys]

Joensuu, Finland

www.maakaista.fi/joensuun-seutu

Zengő-Duna Local Action Group

[Zengő-Duna Vidékfejlesztési Közhasznú Egyesület]

Bóly, Hungary

<http://zengoduna.hu/>

